

РЕШЕНИЕ

№ 562

гр. Перник, 30.05.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПЕРНИК, III ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на седемнадесети май през две хиляди двадесет и трета
година в следния състав:

Председател: Нина М. Коритарова

при участието на секретаря Ц. Ч. М.
като разгледа докладваното от Нина М. Коритарова Гражданско дело №
20221720100739 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по искова молба с правно основание чл. 125, ал. 3 ТЗ подадена от Ж. Р. Р. срещу „БЕТИ 09“ ООД, с която се иска осъждане на ответното дружество да заплати на ищеца сумата от 25 000 лв., предявена като частичен иск от общата сума от 300 000 лв., представляваща стойността на припадащата му се част от притежавания от наследодателя му Р. Р. дружествен дял и сумата от 3000 лв., представляваща законна лихва върху главницата, считано от 01.12.20 г. до предявяване на иска, ведно със законната лихва върху главницата, считано от предявяване на иска до окончателното ѝ заплащане. Претендирта се сторени в производството разноски. В исковата молба се твърди, че ищецът е наследник по закон на Р. Г. Р., починал на 14.11.2020 г., който приживе притежавал дружествени дялове, представляващи 50% от капитала на дружеството на стойност 2500 лв. След смъртта на наследодателя му за ищец възникнало притезание за ½ от стойността на дружествения дял. Сочи се, че е отправена нотариална покана до ответното дружество, в отговор на която ищецът е уведомен, че дружеството е на загуба и полагаемата се на ищеца част е в размер на 1250 лв. – половината от себестойността на дружествения дял. Ищецът твърди, че му бил представен междинен баланс на дружеството към 30.11.2020 г., в който в графа „Пасив“, раздел „Резерви“, са начислени законови резерви в размер на 568 000 лв., като отбелязването е, че същите са от предходната година. При извършена справка в ТР ищецът установил, че в обявения ГФО за 2020 г. не фигурира тази сума, а вместо това, в графа „Загуби“, загубата от предходната година е увеличена с начислените в междинния баланс законови резерви в размер на 568 000 лв. От друга страна в обявения

ГФО на дружеството за 2019 г. в посочената графа не фигурират начислените суми. С оглед на това ищецът оспорва изцяло представените в търговски регистър финансови отчети за 2019 г. и 2020 г. Ответната страна е подала отговор на исковата молба в срока по чл. 131 ГПК, с който оспорва предявения иск. Релевира се възражение за нередовност на исковата молба, тъй като не било посочено по какъв начин отразените законови резерви в размер на 568 000 лв. в междинния баланс на дружеството към 30.11.2020г. се отразяват върху стойността на дружествения дял на ищеца и има ли твърдения, че те се отразяват на финансовия резултат на дружеството към релевантната дата. Възражава се, че оспорването на ГФО не е конкретизирано. Ответникът счита, че финансовите отчети към 31.12.2019 г. са неотносими към спора. Сочи се, че едноличният собственик на капитала на дружеството е взел решение да се изплати на всеки от наследниците на починалия съдружник номиналната стойност на дружествения дял. Ответникът твърди, че стойността на дела на ищеца от капитала на дружеството е отрицателна величина и дружеството не дължи плащане. Представят се 2 броя платежни нареждания за заплащане на ищеца на сумата от 10 000 лв., заплатени в знак на добра воля, без задължение за плащане. Прави се в условията на евентуалност възражение за прихващане до размера на сумата от 10 000 лв., с присъдените суми. Обосновава се, че сумата от 568 000 лв. представлява задължения на дружеството, които към 30.11.20 г. са погасени по давност и не са отнесени в друг параграф с оглед отлагане на датата на настъпване на данъчното събитие при отписване на задълженията, съответно падежа за плащане на данъчното събитие.

Съдът с определението си по чл. 140 ГПК е приел, че е сезиран с главен иск с правно основание чл. 125, ал. 3 ТЗ и акцесорен иск с правно основание чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Със същото определение са отделени като права и обстоятелства, които се признават – че ищецът е наследник на Р. Г. Р., който е бил съдружник в ответното дружество към момента на смъртта си, като е заличен в ТР на 13.11.2020г. и е притежавал дружествен дял с номинал 2 500 лв., представляващ 50% от капитала на ответното дружество. Същите обстоятелства, не се нуждаят от доказване.

Съдът е разпределил на доказателствената тежест между страните по следния начин– в тежест на ищеца по главния иск предвид приетите за безспорни обстоятелства е да докаже размера на вземането си за изплащане на равностойността на дела. Ответната страна следва да докаже, че е извършила плащане на претендираните суми, както и настъпване на правоизключващи, правоунищожаващи или правопогасяващи факти. Предмет на доказване от ищеца по обусловения иск по чл. 86, ал. 1 ЗЗД е поставянето на ответника в забава, нейният начален момент и размерът на обезщетението.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение, намира от фактическа и правна страна следното:

Страните не спорят и с определението от 11.05.2022 г. като безспорни и поради това ненуждаещи се от доказване в отношенията помежду им са отделени фактите, че ищецът е наследник на Р. Г. Р., който е бил съдружник в ответното дружество към момента на

смъртта си, като е заличен в ТР на 13.11.2020г. и е притежавал дружествен дял с номинал 2 500 лв., представляващ 50% от капитала на ответното дружество. Вески съдружник има дружествен дял от имуществото на дружеството, който се определя от дела му в основния капитал.

Съгласно Дружествен договор на дружество с ограничена отговорност „Бети-09” ООД от 12.12.2014 г. капиталът на дружеството се определя в левове и е 5000 /пет хиляди/ лева. Капиталът е разпределен в два дяла от по 2500 лева, за всеки един от съдружниците. Дяловите вноски са разпределени между двама съдружници, както следва: Е. М. К. и Р. Г. Р. Ищецът по делото е наследник на Р. Г. Р. и притежава 1/2 от дела на наследодателя си от собствения капитал на дружеството. За да се определи стойността на дяловете на прекратилия участието си съдружник в дружество с ограничена отговорност, следва от актива по счетоводния баланс да се вземе стойността на дълготрайните материални активи на дружеството (земя, сгради), други нематериални активи и краткотрайни материални активи, а от пасива - задълженията на дружеството (без собствения капитал, резервите и финансовия резултат). При съпоставяне на двете величини, ако сумата, на активите е по-висока от задълженията, се получава условно наречен чист актив, стойността на който се разделя на броя на дяловете, формиращи капитала на дружество. Паричната равностойност на дяловете на прекратилия участието си съдружник се равнява на произведението от броя на притежаваните дялове и определената стойност на един дружествен дял. Прието е, че в компонентите за формиране на равностойността на дела не се включват записванията в пасива на баланса на собствения капитал и резервите, а изчислението се извършва въз основа на т.нар. „чист“ актив /без собственият капитал, резерви и финансов резултат /. Дяловата вноска също не се включва в чистия актив и при формиране на равностойността на дружествения дял на съдружник, прекратил участието си в ООД. Изплащане на равностойността на дружествения дял се извършва, когато сумата на активите превишава сумата на тази част от пасива, която се включва при формирането на капитала към момента на прекратяване на участието. Ако сумата на активите е по-ниска от сумата на пасива, не е налице капитал, от който на прекратилия участието си съдружник да се изплати дялът му. Изплащане на равностойността на дружествения дял не се извършва при превишение на пасива /без собствения капитал, резервите и финансовия резултат/ над активите по баланса на дружеството към края на месеца, през който е настъпило прекратяване на участието. По делото е приложен баланса на дружеството съставен към 30.11.2020 г. или към края на месеца, когато е било прекратено правоотношението на починалия съдружник Р. Р..

В производството е прието заключение на съдебно-счетоводна експертиза, което съдът кредитира в цялост и приема за установено, че при съпоставяне на активите и пасивите, в случая сумата на активите е по-ниска от сумата на пасивите /без собствен капитал, резерви и финансов резултат/ или получения чист актив е отрицателна величина. Съгласно представен от ответното дружество на вещото лице дневен отчет по сметка от 23.12.2014 г. с вальор същата дата е осчетоводен превод в размер на 568 000 лв. от Р. Р. с основание „Временна финансова помощ“ на ответното дружество. Към 31.12.2019 г. сума в размер на 568 000 лв. е била отразена в пасива на баланса като собствен капитал на дружеството. Към 30.11.2020 г. същата сума фигурира в баланса на дружеството като задължения към предприятия от група над 1 година. Сумата от предоставената финансова помощ е била отразена в счетоводните регистри на дружеството по счетоводна сметка 159-Други заеми и дългове. Предоставената временна финансова помощ е била отписана от счетоводния баланс на дружеството през м. януари 2021 г. като погасена по давност и съответно осчетоводена като извънреден приход в счетоводството на ответното дружество. В подадената ГДД по чл. 92 ЗКПО за 2021 г. тази сума е била отразена в клетка общо приходи в част пета на Декларацията. Сумата от 568 000 лв. увеличава финансовия резултат на дружеството за 2021 г., когато е била отписана по давност. Според предоставените счетоводни баланси към 30.11.2020 г. и към 31.12.2020 г. и 31.12.2021 г. не е налице капитал, от който на прекратилия участието си съдружник да се изплати дела му, тъй като сумата на активите е по-ниска от сумата на пасивите без собствения капитал, резервите и финансовия резултат.

Видно от изготвената по делото първа допълнителна съдебно-счетоводна

експертиза при условие, че сумата от 568 000 лв. бъде отразена като собствен капитал на дружеството в пасива на баланса сумата на активите е по-висока от сумата на задълженията или полученият чист актив вече е положителна величина. Когато сумата на актива е по-висока от сумата на пасива-разликата чист актив се разпределя на броя на дяловете формиращи капитала. В случая дяловите вноски са разпределени между двама съдружници, като ищецът е наследник на съдружника Р. Р. и притежава $\frac{1}{2}$ ид.ч. от неговия дял, тъй като има и друг наследник видно от приложеното по делото удостоверение за наследници. При условие, че сумата от 568 000 лв. бъде отразена като собствен капитал на дружеството в пасива на баланса $\frac{1}{2}$ от дела на Р. Р. от собствения капитал на дружеството се равнява на 15839,44 лв. към 30.11.2020 г.

Съдът служебно е назначил втора допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, която кредитира и от която се установява, че доколкото вноската от 568 000 лв. е направена на основание „Временна финансова помощ“ има временен характер и представлява задължение на дружеството към съдружниците. Следователно счетоводно следва да бъде отразена като задължение, а при отписването ѝ се формира счетоводен приход. При хипотезата, че се приеме, че сумата от 568 000 лв. е била погасена по давност към 31.12.2019 г. следва да бъде увеличен финансовия резултат на дружеството, като същата следва да бъде отписана и би фигурирала в баланса на дружеството като текуща печалба/загуба и при съпоставяне на активите и пасивите, чистият актив би бил положителна величина. При условие, че сумата от 568 000 лв. е била отписана като погасена по давност към 31.12.2019 г. $\frac{1}{2}$ от дела на Р. Р. от собствения капитал на дружеството би се равнявала на 37 082,88 лв.

По отношение на осъдителния иск, с правна квалификация чл. 125, ал.3 ТЗ. Съгласно чл. 125, ал. 3 ТЗ при прекратяването на участие на съдружник в дружество с ограничена отговорност, имуществените последици се уреждат въз основа на счетоводен баланс към края на месеца, през който е настъпило прекратяването на членството. Съгласно задължителната за съдилищата практика на ВКС, изразена в решение № 224/10.09.2010 г. на ТК, II Т. О. по т. д. № 765/2008 г. и решение № 120 от 10.07.2012 г. по т. д. № 781/2011 г., Т. К., II Т. О. на ВКС, с нормата на чл. 125, ал. 3 ТЗ законодателят императивно е определил конкретния момент, към който следва да се изготви счетоводен баланс на дружеството, служещ за база на уреждане на имуществените отношения на съдружник при прекратяване на членството му в дружеството. Законът не допуска изчисляването на размера на дружествения дял да става на база пазарна цена на активите, което е допустимо само в случай на ликвидация на дружеството, когато наличните активи ще бъдат осребрени по тяхната пазарна стойност и на всеки съдружник ще се изплати съответстващия му се ликвидационен дял, за което обаче е необходимо прекратяване на дружеството (чл. 266, ал. 1 ТЗ). При работещо предприятие, каквото е това на ответника към прекратяване на членството на ищеца, е недопустимо извършването на осребряване на имуществото на дружеството по пазарни цени за удовлетворяване на съдружник с прекратени членствени права, като дружественият дял е различен от ликвидационния такъв, като за да се определи стойността на дяловете на прекратилия участието си съдружник, следва от активите по

съответния счетоводен баланс да се вземе стойността на дълготрайните материални активи на дружеството, на нематериалните активи и на краткосрочните материални активи, а от пасива - задълженията на дружество, т. е. без да се включват собствения капитал, резервите и финансовите резултати и при съпоставяне на тези две величини, в случай че сумата на активите е по-висока от сумата на задълженията, се получава условно наречен чист актив, стойността на който следва да се раздели на броя на дяловете, формиращи капитала на "Бети 09" ООД (правноорганизационна форма към прекратяване на членството), като паричната равностойност на дяловете на прекратилия участието си съдружник, се равнява на произведението от броя на притежаваните от него дялове и определената стойност на един дружествен дял. По същество сумата на актива и сумата на пасива като част от счетоводния баланс са по дефиниция равни величини, като собственият капитал, резервите и финансовите резултати съставляват част от пасива, съответно визираната в решението на ВКС разлика между стойността на активите и пасивите, когато е положителна величина, математически представлява именно собственият капитал на търговеца (сбор от основния капитал, резервите и финансовите резултати), това е и базата, въз основа на която се изчислява стойността на дружествения дял на изключения съдружник. В този смисъл, под "имуществени последици", съгласно чл. 125, ал. 3 ТЗ следва да се разбира възможността съдружникът, прекратил участието си, да получи част от капитала на дружеството към момента на прекратяването. Тази част от капитала, наричана равностойност на дружествения дял, съответства на неговия дял по чл. 127 ТЗ, независимо от вида на вноската - парична или непарична и от размера ѝ към момента на възникване на членственото правоотношение на този съдружник. Изплащане на равностойност на дружествения дял се извършва, когато сумата на активите превишава сумата на тази част от пасива, която се включва при формирането на капитала към момента на прекратяване на участието - така решение № 100 от 07.02.2013 г. по т. д. № 665/2011 г., Т. К., I Т. О. на ВКС. Съгласно Решение № 46 от 22.04.2010 г. по търг. д. № 500/2009 г., II Т.О. на ВКС, съставляващо също задължителна практика, която съдилищата трябва да съобразяват, основанията, на които може да бъде прекратено участието на съдружник в ООД, са регламентирани в чл. 125, ал.1 и ал.2 ТЗ. В настоящият случай безспорно между страните обстоятелство е че членственото правоотношение на съдружника Р. Р. е прекратено на основание чл. 125, ал.1, т. 1 ТЗ на датата настъпване на смъртта му-13.11.2020 г.

В случая спорен между страните е въпроса каква е правната природа на отразената в счетоводство на ответника сума от 568 000 лв., което е посочена като временна финансова помощ или по-конкретно дали същата представлява допълнителна парична вноска или сума предоставена в изпълнение на неформален договор за заем сключен между починалия съдружник Р. Р. и ответното дружество и съответното място на същата в междинния счетоводен баланс, където е следвало да бъде отразена за да бъде изчислен коректно чистият актив. Съдът счита, че в случая тази сума е била прехвърляна по неформален договор за заем сключен между съдружника Р. Р. и ответното дружество по следните съображения:

Видно от изготвената първа съдебно-счетоводна експертиза тази сума е била преведена на ответното дружество от съдружника Р. Р. на 23.12.2014 г. с основание „Временна финансова помощ“ и е била отразена в счетоводните регистри на дружеството по счетоводна сметка 159-Други заеми и дългове. Същата първоначално е била осчетоводена като пасив на

баланса от собствения капитал на дружество, но по късно е била осчетоводена като задължение на дружеството към 30.11.2020 г. Съгласно чл. 134, ал. 1 от Търговския закон /ТЗ/ по решение на общото събрание съдружниците могат да бъдат задължени да направят допълнителни парични вноски за определен срок при следните условия: за покриване на загуби и при временна необходимост от парични средства.

Видно от горепосочените разпоредби на ТЗ размерът на допълнителната парична вношка и периода, в който същата да бъде внесена се определя от решението на общото събрание на дружеството. Предвид съдържанието на нормата дружеството следва да върне допълнителната парична вношка на съдружниците съобразно уговорения срок. Допълнителните вноски не се отразяват в капитала на дружеството /чл. 134, ал. 3 ТЗ/. Тъй като направените вноски подлежат на възстановяване в определен срок, същите следва да третират като разчет и да бъдат представени в баланса като задължение. Ако условието по възстановяване на направените вноски не бъде изпълнено в предварително определения срок, за дружеството ще се формира приход, защото ще настъпи икономическа изгода под формата на намаляване на пасивите /т. 4.4. от Общите разпоредби на Националните стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия/. Когато са изпълнени общите условия на стандарт СС 18 Приходи, а именно приход се признава, когато може да бъде надеждно оценен и е вероятно предприятието да има икономическа изгода конкретната разпоредба относима за признаване на приход от отписани задължения е буква «Г», т. 2 от Приложение към СС 18 Приходи – при изтичане на давностния срок или при наличие на други основания за отписване на задълженията. Първоначалният капитал и допълнителните парични

вноски не се включват в компонентите при определяне на стойността на дружествения дял по реда на чл.125, ал.3 от ТЗ. Дяловата вношка на съдружника се отнася към пасива на баланса в раздел „Собствен капитал“, поради което не съставлявала част от чистият актив, а определя размера на дяловото участие на напускащия съдружник.

В настоящото производство не е представено решение на общото събрание на дружеството за покриване на загуби или временна необходимост от парични средства по силата на което съдружниците да бъдат задължени да направят допълнителни парични вноски за определен срок, които да бъдат съразмерни на дяловете в капитала, ако не е предвидено друго. Ответникът изрично е заявил, че не е налице протокол от общо събрание на дружеството, който да обективира задължение за внасяне на допълнителни вноски от съдружника Р. Р.. По делото липсват доказателства, които да обосноват извод, че процесните суми са преведени в изпълнение на задължение за престиране на допълнителни парични вноски по смисъла на чл. 134 ТЗ. Липсва протокол от Общо събрание на дружеството, който да обективира решение, което може да се изтълкува като вменяване на задължение за един или за двамата съдружници да направят допълнителни парични вноски за определен срок. По делото са налице доказателства за предаване на заемната сума чрез банков превод, които са били представени на вещото лице при изготвяне на съдебно-счетоводна експертиза.

За преведената сума в размер на 568 000 лв. липсва нарочно съглашение между платеща и получателя, което да определя модалитетите за връщане на заемните средства. Съгласно разпоредбата на чл. 240, ал. 4 ЗЗД, ако не е уговорено друго заемателят следва да върне заетите пари в течение на един месец от поканата.

При това положение и на също така на основание и чл. 84, ал. 2 ЗЗД дружеството – длъжник изпада в забава, след като бъде поканено от кредитора. В случая починалия

съдружник Р. Р. не е отправил покана до ответното дружество за връщане на заетата сума. На основание чл. 69, ал. 1 ЗЗД ако задължението е без срок кредиторът може да иска изпълнението му веднага. С оглед на тази разпоредба и доколкото заемодателят и заемателят не са уговорили срок за връщане на задължението и не е налице покана следва да се приеме, че падежът на задължението настъпва веднага с превеждане на сумата на 23.12.2014 г.

На основание изричната разпоредба на чл. 114 ЗЗД давността започва да тече от деня, в който вземането е възникнало. Възникването на вземането съвпада с превеждане на заемните суми /23.12.2014 г. /, което означава, че същото е било погасено с изтичане на общата петгодишна погасителна давност на 23.12.2019 г. В случая са изпълнени общите условия на стандарт СС 18 Приходи, а именно приход се признава, когато може да бъде надеждно оценен и е вероятно предприятието да има икономическа изгода конкретната разпоредба относима за признаване на приход от отписани задължения е буква «Г», т. 2 от Приложение към СС 18 Приходи – при изтичане на давностния срок или при наличие на други основания за отписване на задълженията. Погасеното по давност задължение на дружеството да върне на починалия съдружник сумата от 568 000 лв. следва да бъде отписано от счетоводния баланс като задължение и да бъде отразено в същия като приход към датата на изготвяне на междинния счетоводен баланс-30.11.2020 г., края на месеца през който е настъпило прекратяване на членственото правоотношение поради смърт на съдружника Р.. В този смисъл съдът счита, че следва да се приеме, че е настъпила разгледаната във втората допълнителна съдебно-счетоводна експертиза хипотеза, а именно погасяване на задължението по давност и следва да кредитира извода на вещото лице, че ако сумата от 568 000 лв. е била погасена по давност към 31.12.2019 г. следва да бъде увеличен финансовия резултат на дружеството, като същата следва да бъде отписана и би фигурирала в баланса на дружеството като текуща печалба/загуба и при съпоставяне на активите и пасивите, чистият актив би бил положителна величина. При условие, че сумата от 568 000 лв. е била отписана като погасена по давност към 31.12.2019 г. 1/ 2 от дела на Р. Р. от собствения капитал на дружеството би се равнявала на 37 082,88 лв.

Следва да се има предвид, че ответникът не е навел твърдения за прекъсване или спиране на давността преди изтичането на давностния срок. Фактът, че ответникът не е отписал задълженията си от счетоводните книги, не следва да се приравнява на признание по смисъла на чл. 116, б. "а" ЗЗД. За да е налице прекъсване на давността по чл. 116, б. "а" от Закона за задълженията и договорите, изявлението или действието на длъжника, в което се обективира признаването на вземането, следва да е адресирано до кредитора или до негов представител по начин, по който с оглед обстоятелствата е нормално признаването да достигне до знанието на кредитора. То може да бъде обективирано изрично (макар и без изискване за форма) или чрез конклюдентни действия, но следва да бъде ясно и недвусмислено изявление на длъжника за наличие на конкретен дълг към момента на извършването му. Кредиторът като титуляр на вземането, наред с длъжника, признаващ съществуването на задължението, са част от индивидуализиращите белези на

правоотношението, поради което насочеността на изявлението, с което се признава вземането именно към кредитора или негов представител, формира съществена част от еднозначността и недвусмислеността на това волеизявление. Неотправянето към кредитора дискредитира изявлението като годно да манифестира волята на длъжника в достатъчна степен, че съществува конкретен дълг към кредитора. В този смисъл е Тълкувателно решение № 4 от 14.10.2022 г. на ВКС по т. д. № 4/2019 г., ОСГТК.

Изводимо от горното е, че дружеството не е извършвало дължимата инвентаризация на пасива съобразно изискванията на чл. 28 ЗСч, поради което балансът на дружеството към релевантната дата – 30.11.2020 г. не отразява достоверно неговата величина. Всеки търговец е длъжен да води счетоводство, в което отразява движението на имуществото на своето предприятие. Това гласи чл. 53, ал. 1 ТЗ, а ал. 3 на същия текст изисква от всички търговци да изготвят годишни финансови отчети. Финансовите отчети трябва да представят вярно и честно имущественото и финансовото състояние на предприятието (чл. 24, ал. 1 ЗСч.). Признаването, оценката и възможните корекции в стойността на дълготрайните материални активи, които реално представляват интерес за кредиторите, са стриктно разписани в приложимите от дружеството счетоводни стандарти (чл. 24, ал. 2 ЗСч.). В този контекст те са първоначално известни и предвидими като възможни начини на счетоводно отчитане, още повече – те стават известни на кредиторите и като стойности с обявяването на финансовите отчети на дружеството в Търговския регистър – чл. 38, ал. 1, т. 1 ЗСч.

Междинните финансови отчети се съставят съгласно изискванията на приложимата за предприятието счетоводна база на основа на принципа на „действащо предприятие“ – чл. 26, ал. 1, т. 1 ЗСч. При ликвидация се извършва счетоводно приключване по реда, предвиден в счетоводното законодателство, и се съставя „начален баланс при ликвидация“. Най-общо казано, предприятието в производство по ликвидация преустановява прилагането на НСС или МСС и прилага единствено стандартите за ликвидация; то не се приема за „действащо предприятие“, защото самото производство по ликвидация указва на намерението или необходимостта търговската дейност на предприятието да бъде ликвидирана. По тази причина пазарната стойност на активите не може да се вземе предвид при определяне на дружествения дял, тъй като имуществените последици от прекратяването на членството се уреждат въз основа на междинен баланс поради това, че прекратяването на членството става при условието на функциониращо дружество. При дружество, което продължава търговската си дейност, не се извършва ликвидация на активите, няма превръщане на активите в пари, не се формира ликвидационен дял. Няма законово основание при определяне на чистото имущество на дружеството при условията на действащо предприятие активите да бъдат взети по пазарна стойност, вместо по балансова такава.

Междинният счетоводен баланс, съгласно който е определен дружествения дял на починалия или на напусналия съдружник, няма обвързваща съда материална доказателствена сила и при оспорване на извършените счетоводни записвания редовността им подлежи на изрична проверка от вещо лице. При непредставяне на междинен баланс от дружеството стойностното изражение на дружествения дял на напусналия съдружник се определя на база заключение на допусната и изслушана в хода на делото специализирана съдебно-икономическа експертиза.

В Решение № 71 от 18.12.2017 г. на ВКС по т. д. № 2899/2015 г., ТК, II т. о. съдът отговаря на поставения въпрос в смисъл, че достоверността на финансовия отчет, респективно – на счетоводния баланс, е от водещо значение за имуществените последици в

хипотезата на чл. 125 ал. 3 ТЗ, а редовността на воденото счетоводство е гаранция за достоверността на информацията, изнесена в баланса. Данни в баланса, които не отговарят на изискванията на Закона за счетоводството, не могат да служат за определяне равностойността на дружествения дял на съдружник с прекратено членствено правоотношение по смисъла на чл. 125 ал. 3 ТЗ, независимо от конкретната причина за това. При установена нередовност на записванията относно балансовата стойност на активите, компрометираща нейната достоверност, равностойността на дружествения дял по чл. 125 ал. 3 ТЗ следва да се определи въз основа на нов, коректно съставен баланс, като за целта се използва експертизата на вещи лица.

При съвкупната преценка на гореизложеното, съдът кредитира изводите на вещото лице за по изготвената втора допълнителна съдебно-счетоводна експертиза, че сумата от 568 000 лв., ако се приеме, че е била погасена по давност към 31.12.2019 г. следва да бъде увеличен финансовия резултат на дружеството, като същата следва да бъде отписана и би фигурирала в баланса на дружеството като текуща печалба/загуба и при съпоставяне на активите и пасивите, чистият актив би бил положителна величина. При условие, че сумата от 568 000 лв. е била отписана като погасена по давност към 31.12.2019 г. 1/ 2 от дела на Р. Р. от собствения капитал на дружеството би се равнявала на 37 082,88 лв.

С оглед на изложеното предявеният главен иск по чл. 125, ал. 3 ТЗ се явява изцяло основателен в предявения размер от 25 000 лв. и съдът следва да разгледа направеното с отговора на исковата молба възражение за прихващане с насрещно задължение на ищеца към ответника в размер на 10 000 лв.

Съгласно Решение № 113 от 9.07.2013 г. на ВКС по гр. д. № 1274/2013 г., II г. о., ГК, постановено по реда на чл. 290 ГПК и съставляващо задължителна практика за съдилищата, за да настъпи правопогасяващият ефект на извънсъдебно изявление за прихващане по реда на чл. 104, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 103, ал. 1 ЗЗД изисква, вземането с което се прихваща да е изискуемо и ликвидно. Основателността на съдебно предявеното възражение за прихващане не се обуславя от ликвидност на активното вземане, нито изисква до насрещната страна да е достигнало компенсационно изявление. В случая обаче, съдът счита, че се касае за възражение за извършено частично плащане на задължението на ответното дружество по чл. 125, ал. 3 ТЗ в размер на 10 000 лв., а не за възражение за прихващане, тъй като не са налице две насрещни вземания на ответника срещу ищеца и на ищеца срещу ответника, които да бъдат погасени до размера на по-малкото от тях, а се касае за едно задължение на ответника към ищеца за заплащане на стойността на съответната му ½ ид.ч. от дружествения дял на неговия наследодател, което същият е изпълнил частично чрез две плащания на 26.11.2020 г. и на 16.12.2020 г. по 5000 лв. всяко преведени по банковата сметка на ищеца, като дори и за едната сума е посочено именно основание-върнати като наследство. С оглед на изложеното така направеното правопогасяващо възражение за частично плащане се явява основателно, но след като се извади от общата дължима сума от 37 082,88 лв., платената сума от 10 000 лв. остава да се дължи на ищеца сумата от 27 082,88 лв. поради което предявеният иск по чл. 125, ал. 3 ТЗ се явява изцяло основателен до предявения размера от 25 000 лв. Върху тази сума следва да бъде присъдена и дължимата законна лихва от датата на подаване на исковата молба-28.02.2022 г. до

окончателното ѝ плащане.

С оглед основателността на главния иск по чл. 125, ал. 3 ТЗ се обуславя основателността и на акцесорния иск по чл. 86 ЗЗД за заплащане на мораторна лихва върху главницата. Забавата на длъжника е основание за начисляване на мораторни лихви. В случая е доказано съществуващо парично задължение в размер на 27082,88 лв., преди предявяване на иска и покана за плащане на съществуващото вземане кредиторът – ищец е отправил и ответникът я е получил на 02.07.2021 г., което обстоятелство не е спорно между страните и на основание чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 84 ЗЗД се обосновава извод за дължимост на мораторна лихва едва от този момент. С оглед на изложеното претенцията за заплащане на мораторната лихва върху уважената главница следва да бъде уважена за периода от 02.07.2021 г. до 27.02.2022 г. в размер на 1813,05 лв. и да бъде отхвърлена за периода от 01.12.2020 г. до 01.07.2021 г. и за разликата над сумата от 1813,05 лв. до пълния претендиран размер от 3000 лв. като неоснователен.

С оглед изхода на производството на основание чл. 78, ал.1 ГПК ответникът дължи на ищеца разноски в размер на 2489,78 лв., с оглед частичното уважаване на исковете, а на основание чл. 78, ал. 3 ГПК ищецът дължи на ответника разноски в размер на 167,55 лв. съобразно отхвърлената част на предявените искове. Съдът, счита че с оглед фактическата и правна сложност на делото не следва да бъдат уважавани възраженията и на двете страни за прекомерност на адвокатското възнаграждение на техните процесуални представители. С оглед на изложеното съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА „БЕТИ 09“ ООД, ЕИК 200570550, със седалище и адрес на управление: гр. Перник, ж.к. „Монте Карло“, бл. 221, вх. А, да заплати на Ж. Р. Р., ЕГН: *****, с адрес: гр. П., ул. „Б.“ **, ет. *, ап. *, на основание чл. 125, ал.3 ТЗ, сумата от **25 000 лева**, представляваща стойността на съответната наследствена $\frac{1}{2}$ идеална част от притежавания от наследодателя на ищеца Р. Г. Р. дружествен дял от капитала на " БЕТИ 09“ ООД, дължима при прекратяване на членственото му правоотношение поради смърт настъпила на 13.11.2020 г., заедно със законната лихва върху главницата, считано от 28.02.2022 г. до окончателното ѝ погасяване.

ОСЪЖДА на основание чл. 86 ЗЗД „БЕТИ 09“ ООД, ЕИК 200570550, със седалище и адрес на управление: гр. Перник, ж.к. „Монте Карло“, бл. 221, вх. А, да заплати на Ж. Р. Р., ЕГН: *****, с адрес: гр. П., ул. „Б.“ **, ет. *, ап. *, сумата от **1813,05 лв.**, съставляваща мораторна лихва за забава върху присъдената главница за периода от 02.07.2021 г. до 27.02.2022 г. като **ОТХВЪРЛЯ** иска за разликата над сумата от 1813,05 лв. до пълния претендиран размер от 3000 лв. и за периода от 01.12.2020 г. до 01.07.2021 г. като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.1 ГПК „БЕТИ 09“ ООД, ЕИК 200570550, със седалище и адрес на управление: гр. Перник, ж.к. „Монте Карло“, бл. 221, вх. А, да заплати на Ж. Р. Р., ЕГН: *****, с адрес: гр. П., ул. „Б.“ **, ет. *, ап. * разноси в размер на **2489,78 лв.**, с оглед частичното уважаване на исквете.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.3 ГПК Ж. Р. Р., ЕГН: *****, с адрес: гр. П., ул. „Б.“ **, ет. *, ап. * да заплати на „БЕТИ 09“ ООД, ЕИК 200570550, със седалище и адрес на управление: гр. Перник, ж.к. „Монте Карло“, бл. 221, вх. А разноси в размер на **167,55 лв.** съобразно отхвърлената част на предявените искове.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Пернишки окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Перник: _____